

Verslag combi-portefeuillehoudersoverleg netcongestie

Op 1 januari 2026 is een nieuw ACM-prioriteringskader ingegaan, waarmee maatschappelijke projecten sneller voorrang krijgen op een vol stroomnet. Vanaf 1 juli 2026 start een gecombineerde wachtrij en vanaf 1 oktober 2026 kunnen gemeenten eerder transportcapaciteit aanvragen voor woningbouw en onderwijshuisvesting.

In het proces van aanvragen en prioriteren kan tussen gemeenten onderlinge concurrentie ontstaan om de schaarse ruimte op het netwerk. In het combi-poho van 8 april 2026 is bestuurlijk het gesprek gevoerd over hoe we als regio hiermee willen omgaan en welke vervolgstappen we kunnen zetten.

Conclusies

- Het scenario 'ieder voor zich' (scenario 1) is voor geen van de partijen wenselijk.
- Er lijkt draagvlak te zijn voor het scenario 'afspreken van gezamenlijke spelregels' (scenario 2),
- Geconcludeerd wordt dat een gesprek over regionale coördinatie (3^e scenario) ook begint bij het opstellen van gezamenlijke spelregels. De uitkomst van het komende gesprek bepaalt mede of we enkel spelregels afspreken of dat we een stap verder gaan naar coördinatie.
- De Provincie(s) staan niet direct negatief tegenover het opnemen van een coördinerende rol binnen het prioriteringsproces (4^e scenario). Tegelijkertijd moeten de randvoorwaarden dan wel op orde zijn. In het huidige proces lijkt hier geen tijd voor te zijn.
- Een voorkeur wordt uitgesproken voor regiobrede criteria/spelregels, uitgewerkt per verzorgingsgebied. De (net)situatie in de verschillende verzorgingsgebieden verschilt. Het is belangrijk om hier oog voor te hebben.
- Er zijn meerdere voorbeelden besproken over mogelijke spelregels, denk aan wat we verstaan over regionale belangen, realisatiejaren, harde vs. zachte plannen, de status van Rijkssubsidie bij projecten, etc.

Er zijn de volgende aandachtspunten mee gegeven:

- Er is een grote behoefte aan inzicht. Tegelijkertijd is de realiteit dat de benodigde inzichten niet tijdig beschikbaar gaan komen. Er zal koers moet worden bepaald zonder te kunnen overzien wat alle consequenties zijn.
- De tijdsdruk richting 1 oktober is groot, met de zorg dat er onvoldoende tijd is om afspraken te maken, zeker gezien de komst van nieuwe bestuurders.
- De tijdsdruk vraagt om een iteratief bestuurlijk proces. Stukken zullen vrij laat pas beschikbaar komen en iteratief ontwikkeld worden. Ook gaat het niet mogelijk zijn om input op te halen bij de ambtenaren van de 21 gemeenten.
- Zorg voor een duidelijke planning en proces.
- Gebruik de bestaande overleggen, omdat het proces weinig ruimte geeft.

Datum 08-04-2026 / 13.00 -15.00 uur

- Het is belangrijk dat, mede met alle collegewissels, (mogelijke) afspraken status krijgen door besluitvorming op een omgevingsdag en/of in de colleges.
- Zorg voor een 'botsproef', zodat we meer inzicht te krijgen en de consequenties van keuzes beter te overzien zijn.
- Om een goed regionaal gesprek te voeren is het belangrijk dat alle gemeenten het huiswerk op orde hebben. We spreken ook af dat we niet kunnen wachten op gemeenten die het huiswerk niet tijdig op orde hebben.
- Belangrijk om gemeenteraden tijdig te informeren.

Tijdslijn proces

Nationaal	
1 januari 2026	Nieuw prioriteringskader in werking
April/mei	VNG verwacht meer duidelijk over beoogd proces
1 juli	Eén integrale wachtlijst
1 oktober	Start proces eerder aanvragen + prioriteit woningbouw
Vanaf 1 oktober	Vrijgave gereserveerde capaciteit
1 januari 2027	Nieuwe werkwijze operationeel

Regionaal	
8 april 2026 combi poho	Opdracht combi poho
20 mei poho economie	Sonderen mogelijke spelregels
27 Mei poho energietransitie	Sonderen mogelijke spelregels
4 juni poho R&W	Sonderen mogelijke spelregels
9 juli omgevingsdag	Vaststellen koers
Zomer	Afspraken vaststellen in colleges en implementatie uitwerken
1 oktober	Werkwijze toepassen bij eerder aanvragen